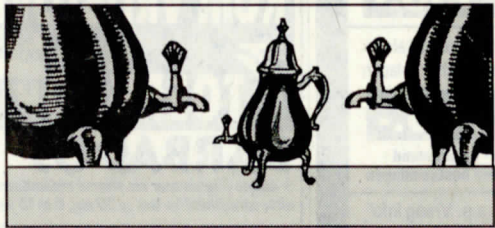

Goethe liep als rode draad door het leven van 'duizendpoot' Streurman deed meer dan Veenkolonialen een museum geven

Groningen toen

■ VEENDAM - Het Veenkoloniaal Museum in Veendam krijgt binnenkort zeshonderd tekeningen van Geert Streurman. Het nieuws werd afgelopen week bekend gemaakt. Een mooiere plek is er voor die prenten niet denkbaar. Streurman was het immers, die in de jaren dertig aan de wieg van dat museum stond en de Veenkolonialen inzicht in hun eigen historie gaf.

Geert Hendrik Streurman deed echter meer dan tekenen en pleiten voor het behoud van oude voorwerpen. Hij was kunstenaar, filosoof, leraar, literator en bovenal verliefd op de mens. Hij was veelzijdig, een 'Homo Universalis' in een eeuw van specialisten en verdient zijn plekje in het rijtje van illustere Groningers.

Door **Marcel Looden**.

De strijd voor het museum begon voor Streurman al rond 1930. Hij maakte zich bij de Veendammer burgemeester De Zee sterk voor het behoud van allerlei oude voorwerpen en documenten. Hij wilde de Veenkolonialen hun eigen verleden leren kennen en zo hun cultureel besef vergroten.

Want daar ging het hem om. Hij bereikte uiteindelijk zijn doel. Het museum kwam er aan het

eind van de jaren dertig en is er nog immer. Streurman had in die crisisjaren al heel wat werk verzet. Hij werd geboren in 1892, in de stad Groningen. Op de HBS begon die liefde voor de Duitse literatuur en vooral voor Goethe. De belangstelling voor die gigant zou zijn hele leven blijven bestaan. Via Goethe zelf en via zijn boeken maakte Streurman zijn eigen wereldbeeld.

De studie Germaanse taal- en letterkunde was logisch. Het lot wilde dat hij al die 'Dichter und Denker' bestudeerde op het moment, dat diezelfde Duitsers Europa onder de voet liepen. De Eerste Wereldoorlog woedde. In die jaren stelde de jonge student ook zijn eerste schilderijen tentoon. Want, ja, hij schilderde ook.

Nieuwe wegen

Hij was na de oorlog één van die jonge Stadjer kunstenaars, die wel eens wat anders wilden. Die af wilden van die verstarring van de negentiende eeuw, die nieuwe wegen wilden bewandelen. De vrije natuur in, zoals die stimulerende Minerva-docent Bach het had gewild. In 1918 verenigden die vrijbuiters zich in de kunstkring De Ploeg. Vogels van verschillende pluimage waren het. Streurman was er een van, samen met Werkman, Dijkstra, Altink. Hij was zelfs nog enige jaren voorzitter, maar vertrok toen naar Veendam.

In Veendam werd hij leraar Duits. Een geboren leraar was hij. Zo'n ouderwetse, met een natuurlijk overwicht. Hij wist zijn liefde voor zijn vak op zijn toehoorders over te brengen. Hij richtte er met vrienden het Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen op en lokte grote wetenschappers naar Veenlust. De Veenkolonialen leerden hem langzamerhand kennen. In 1936 leerde Nederland hem ook kennen. Zijn boek 'Goethe, de universele mensch', verscheen

▲ Geert Hendrik Streurman bracht een groot deel van zijn leven in Veendam door. In de geest echter zocht hij verre einders op.

Uit: Vierhonderd jaar Groninger Veenkolonien.

toen en oogste veel lof. Want Goethe was hem al die jaren trouw gebleven en in het boek klonk de bewondering voor de schepper van 'Faust' en al die andere klassieke werken door.

Streurman zag dat het Duitsland van zijn favoriete schrijvers steeds verder afzakte. Hij zag wat er in het oosten gebeurde en was bezorgd. Vlak voor het uitbreken van de oorlog schreef hij 'Rede en bezetenheid'. Hij sprak in het werk de hoop uit, dat ooit de rede nog eens zou zegevieren over de driften. Maar snel daarna al kregen

de driften de overhand en begonnen die vreselijke zes jaren. Streurman moet zich meerdere malen hebben afgevraagd hoe het mogelijk was. Hoe het mogelijk was dat het land met zo'n enorme cultuur was verworden tot een land van 'Richter und Henker'.

Maar ook die jaren gingen voorbij en Streurman kon zijn werk als leraar voortzetten. Hij schreef ook een biografie over Geert Teis en kreeg belangstelling voor de Groninger cultuur en taal. Hij werkte mee aan de bladen 'Stad en Lande' en 'De Warf'. En op al die andere terreinen bleef hij actief: hij tekende, schreef, filosofeerde, sprak voor de radio. Die veelzijdigheid kwam zijn gezondheid kennelijk ten goede. Hij had een ijzeren gestel en pas in 1963, de pensioengerechtigde leeftijd ver voorbij, stopte hij als leraar.

Rusten was er voor hem niet bij. Hij bleef actief en kon nu ook meer aandacht besteden aan het Veenkoloniaal Museum. 'Zijn' museum, dat nu een vast plekje in de Parkstad had veroverd. De onderscheidingen kwamen nu ook. Zo werd hij lid van verdienste van het Grunneger Genootschap.

In 1970 verliet hij Veendam. Zijn geboortestad Groningen riep. Daar overleed hij in 1976, op 84-jarige leeftijd. Was een rijker gevuld leven mogelijk? Je zou zeggen van niet. Zoveel verschillende terreinen had hij bewandeld, zoveel verschillende kunstvormen beoefend. De Veendamers zullen hem zich immer herinneren als de grote man van hun museum, maar hij deed zoveel meer. En altijd was Goethe in zijn gezelschap. En altijd hield hij rekening met de woorden van die Duitse dichter. 'Wer nicht von dreitausend Jahren sich weiss Rechenschaft zu geben, bleib' im Dunkel unerfahren, mag von Tag zu Tag leben!'

92 15-5-1995